

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 123/04-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. októbra 2004 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Eduarda Bárány a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť M. I., B., zastúpeného advokátom JUDr. Š. H., Advokátska kancelária, B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 364/95 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 364/95 p o r u š i l základné právo M. I., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. M. I. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. M. I. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 14 010 Sk (slovom štrnásťtisícdesať slovenských korún), ktorú je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. Š. H., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 30. júna 2004 č. k. I. ÚS 123/04-17 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. I., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 364/95 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 23. novembra 1995 podal na okresnom súde návrh na začatie konania, ktorým sa proti odporcovi KONTA plus, s. r. o., Agátová 1, Bratislava (ďalej len „odporca“), domáhal určenia neplatnosti výpovede z 18. júla 1995 a náhrady mzdy od 1. novembra 1995. V podrobnej chronológii sťažovateľ opísal jednotlivé úkony, ktoré okresný súd vo veci za 8,5 roka trvania sporu vykonal. Uviedol, že súd síce po viac ako štyroch rokoch vyslovil neplatnosť napadnutej výpovede, avšak do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu právoplatne o celom jeho návrhu týkajúcom sa náhrady mzdy nerozhodol. Neprimeraná dĺžka konania pritom nie je odôvodnená právnou, resp. faktickou zložitou veci alebo správaním účastníkov konania.

Sťažovateľ je toho názoru, že uvedeným konaním okresný súd porušil jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ktoré mu v čl. 48 ods. 2 garantuje ústava, a právo na prejednanie veci v primeranej lehote, ktoré mu v čl. 6 ods. 1 garantuje dohovor.

Sťažovateľ si v zmysle čl. 127 ods. 3 ústavy a ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde uplatnil aj primerané finančné zadost'učinenie vo výške 200 000 Sk.

Uvedené odôvodnil tým, že už deviaty rok sa nachádza v stave právnej neistoty, a tým, že po výmaze odporcu z obchodného registra 17. septembra 2003 došlo k zmareniu jeho šanci na náhradu mzdy, ktorú si voči nemu uplatnil.

Na základe uvedených skutočností „(...) sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd SR vydal tento nález:

1. Základné právo M. I. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod. č. k. 7 C 364/95.

2. Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Bratislava IV, aby v konaní vedenom pod č. k. 7 C 364/95 konal bez zbytočných prietahov v súlade s Občianskym súdnym poriadkom.

3. Ústavný súd priznáva M. I. primerané finančné zadostučinenie v sume 200 000.- Sk, ktoré mu je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Ústavný súd priznáva M. I. náhradu trov konania, ktoré mu je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou JUDr. M. Č., listom z 26. augusta 2004 sp. zn. Spr. 3377/04 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 8. septembra 2004.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla, že:

„(...) Na Okresný súd Bratislava IV dňa 23. 11. 1995 podal navrhovateľ M. I. návrh proti odporcovi KONTA, spol. s r. o. o neplatnosť výpovede a náhradu mzdy, vedený pod sp. zn. 7 C 364/95.

- Zákonným sudcom bol JUDr. T. M., ktorý konal vo veci do 31. 12. 1997, od februára 1998 JUDr. I. N., ktorá vo veci konala a dňa 15. 04. 1999 vo veci rozhodla. Rozsudok v časti neplatnosti výpovede nadobudol právoplatnosť dňa 10. 04. 2000. V ostatnej časti – mzdové nároky, bol rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zrušený,

vrátený Krajským súdom v Bratislave č. k. 19 Co 218/99 dňa 20. 03. 2000 na ďalšie konanie.

- Okresný súd Bratislava IV č. k. 7 C 364/95 dňa 02. 05. 2000 rozhodol rozsudkom o mzdových nárokoch. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 16 Co 36/01 dňa 31. 05. 2001 opäť zrušil vec a vrátil na ďalšie konanie.

- Od septembra 2001 je zákonnou sudkyňou predmetnej veci JUDr. A. K. Sudkyňa spis našudovala, následne vykonávala dokazovanie v zmysle pokynov Krajského súdu v Bratislave a dňa 23. 10. 2002 rozhodla rozsudkom. Rozsudok je opäť zrušený uznesením Krajského súdu v Bratislave dňa 22. 10. 2003, doručený na Okresný súd Bratislava IV dňa 15. 01. 2004.

- Zákonná sudkyňa doručila zrušujúce uznesenie účastníkom a určila termín pojednávania na deň 20. 10. 2004. Sudkyňa uviedla, že skorší termín nemohla určiť z dôvodu plného obsadenia pojednávacích dní. Túto skutočnosť ovplyvnil aj vysoký počet návrhov na neplatnosť výpovede proti Slovenskej televízii v súvislosti s hromadným prepúšťaním.

Z uvedeného prehľadu možno konštatovať prietahy. Tieto prietahy sú zapríčinené zmenou sudcov vo veci, ale aj vysokým nápadom civilných vecí na súd.

S poukazom na vyššie uvedené, dovoľujem si Vážený ústavný súd navrhnúť, aby vo vzťahu k Okresnému súdu Bratislava IV ústavnú sťažnosť zamietol, pretože v konaní pod sp. zn. 7 C 364/95 nedošlo k zbytočným prietahom“.

Sťažovateľ prostredníctvom podania právneho zástupcu k uvedenému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedol, že:

„(...) oznamujem Ústavnému súdu SR, že netrvám na tom, aby sa v predmetnej veci konalo ústne pojednávanie, a že v súlade s ústavnou sťažnosťou zo dňa 19. 5. 2004 uplatňujem trovy právneho zastúpenia, ktoré žiadam zaplatiť na právneho zástupcu (...).

Ako vyplýva z uvedeného vyjadrenia (...), okresný súd síce priznal, že v predmetnej veci došlo k prietahom, avšak podľa jeho názoru nešlo o prietahy zbytočné. Toto svoje paradoxné vyjadrenie okresný súd odôvodňuje len strohým konštatovaním, že prietahy boli zapríčinené zmenou sudcov vo veci, ale aj vysokým nápadom civilných vecí na súd. Okresný súd pritom uvádza prehľad ako jednotliví sudcovia vo veci konali, neuvádza však konkrétne

skutočnosti, prečo dochádzalo tak často k zmenám sudcov a prečo títo sudcovia vykonávali jednotlivé úkony takým spôsobom a v takých časových intervaloch, že ani po viac ako 8,5 rokoch sa nepodarilo vec rozhodnúť (napr. sudca JUDr. T. M., ktorý vo veci konal viac ako 2 roky, nevykonal ani jedno meritórne pojednávanie a nevydal vo veci žiadne rozhodnutie, po ňom ďalej konala JUDr. I. N., ktorá až po viac ako roku dospela k rozhodnutiu, ktoré bolo následne zrušené, od septembra 2001 bola zákonnou sudkyňou JUDr. A. K., ktorá opäť viac ako rok spis študovala a vykonávala dôkazy, aby napokon vydala rozhodnutie, ktoré bolo znova odvolacím súdom zrušené). Nekompetentne vyznieva aj skutočnosť, že v danej veci bol určený termín pojednávania a to na 20. 10. 2004, keďže konanie malo byť už v roku 2003 zastavené, keďže odporca zanikol a dňa 17. 9. 2003 bol vymazaný z obchodného registra. Uvedené len dokladuje zlú organizáciu okresného súdu.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že okresný súd sa vo svojom vyjadrení riadne nevysporiadal s otázkou, prečo konanie trvalo, resp. stále trvá tak neprimerane dlhú dobu. Skutočnosti, ktoré vo svojom vyjadrení uviedol, pritom nemajú žiadnu právnu relevanciu pokiaľ ide o otázku jeho zodpovednosti za prieťahy v súdnom konaní (...).

V danej veci je pritom potrebné zdôrazniť, že ide o pracovnoprávny spor – neplatné zrušenie pracovného pomeru, ktorý sa priamo dotýka mojej sociálnej sféry. Aj z dôvodu pomalého konania okresného súdu totiž moje finančné nároky vyplývajúce z neplatnosti výpovede (ktorá bola súdom skoro po 5 rokoch právoplatne vyslovená) nebudú uspokojené, keďže odporca už neexistuje, čím som finančne poškodený. Taktiež v dôsledku konania okresného súdu som sa na neúmerne dlhý čas ocitol v stave právnej neistoty, čo malo negatívne následky na môj osobný aj pracovný život (...).

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou týchto základných práv – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný

procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03).

II.

Z obsahu s'ťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 364/95:

Dňa 23. novembra 1995 podal s'ťažovateľ na okresnom súde žalobu o neplatnosť výpovede a o náhradu mzdy proti odporcovi.

Dňa 4. decembra 1995 súd zaslal odporcovi žalobný návrh na vyjadrenie a vyzval ho na zaslanie súvisiacich dokladov.

Dňa 2. augusta 1996 odporca zaslal súdu „*vyjadrenie k sporu a doklad o doručení výpovede*“.

Dňa 19. augusta 1996 právny zástupca s'ťažovateľa špecifikoval požadovanú výšku náhrady mzdy.

Dňa 18. septembra 1996 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 11. november 1996.

Dňa 11. novembra 1996 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 8. apríla 1999 bolo vo veci pojednávanie, ktoré súd odročil na 15. apríl 1999.

Dňa 15. apríla 1999 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom okresný súd vyniesol nasledovný rozsudok:

„Súd určuje, že výpoveď z 18. júla 1995 daná odporcom navrhovateľovi podľa § 46 ods. 1 písm. c) ZP je neplatná.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 587 663,70 Sk brutto titulom náhrady mzdy. (...)“

Dňa 10. apríla 2000 rozsudok okresného súdu z 15. apríla 1999 v časti o určení neplatnosti výpovede [v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 19 Co 218/99-84] nadobudol právoplatnosť.

Dňa 3. júna 1999 odporca podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu z 15. apríla 1999 týkajúce sa výšky náhrady mzdy a trov konania.

Dňa 13. júla 1999 sťažovateľ podal vyjadrenie k odvolaniu odporcu.

Dňa 18. augusta 1999 bol spis doručený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní odporcu.

Dňa 24. novembra 1999 sa uskutočnilo vo veci na krajskom súde pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 9. februára 2000 bolo vo veci na krajskom súde pojednávanie, na ktorom bol vynesovaný rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o určení neplatnosti výpovede potvrdil. V ostatnej časti rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 20. marca 2000 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 2. mája 2000 sa uskutočnilo na okresnom súde pojednávanie, na ktorom súd vyniesol nasledovný rozsudok:

„Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 787 705,60 Sk brutto titulom náhrady mzdy. (...)“

Dňa 18. júla 2000 podal odporca odvolanie proti uvedenému rozsudku okresného súdu.

Dňa 25. januára 2001 bol doručený spis krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní odporcu.

Dňa 11. septembra 2001 bolo okresnému súdu doručené uznesenie krajského súdu z 31. mája 2001 č. k. 16 Co 36/01-115, ktorým krajský súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 30. januára 2002 sa uskutočnilo vo veci na okresnom súde pojednávanie, ktoré bolo odročené na 3. apríl 2002.

Dňa 3. apríla 2002 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. jún 2002.

Dňa 19. júna 2002 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 17. júl 2002.

Dňa 17. júla 2002 bolo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 23. október 2002.

Dňa 23. októbra 2002 bolo vo veci pojednávanie, na ktorom okresný súd vyniesol rozsudok.

Dňa 31. decembra 2002 sťažovateľ podal odvolanie proti uvedenému rozhodnutiu okresného súdu.

Dňa 14. marca 2003 odporca podal vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 17. apríla 2003 bol krajskému súdu doručený spis, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 22. októbra 2003 sa uskutočnilo na krajskom súde pojednávanie, na ktorom krajský súd uznesením rozhodol, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ohľadne náhrady trov konania a súdneho poplatku sa zrušuje a vracia sa súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Dňa 15. januára 2004 bol spis vrátený okresnému súdu na ďalšie konanie. Konajúca sudkyňa doručila zrušujúce uznesenie účastníkom a nariadila termín pojednávania na 20. október 2004.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o určenie neplatnosti výpovede a o náhradu mzdy vedenom pod sp. zn. 7 C 364/95, v ktorom sťažovateľ vystupuje ako navrhovateľ, došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého občianskoprávneho konania je určenie neplatnosti výpovede a náhrada mzdy, t. j. vec, ktorej povaha (spor o existenciu pracovného pomeru, ktorý je zdrojom príjmov sťažovateľa) si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 OSP) a aby sa čo

najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (pozri napr. I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať na vrub faktickej náročnosti alebo právnej zložitosti prerokovávanej veci. Napokon, ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nenamietala zložitost' napadnutej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priesťahom, teda doterajšia dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľa.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že napadnuté občianskoprávne konanie o určenie neplatnosti výpovede a náhradu mzdy, ktoré sa začalo 23. novembra 1995, trvá takmer deväť rokov (z toho šesť rokov a deväť mesiacov na okresnom súde), čo vzhľadom na povahu napadnutej veci je samo osebe z ústavnoprávneho hľadiska a najmä z hľadiska dohovoru netolerovateľné. Okresný súd bol pritom v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných dôvodov nečinný v období od 11. novembra 1996 do 8. apríla 1999 (vyše dvoch rokov) a nepreukázal vo veci relevantnú procesnú činnosť ani v období od 18. júla 2000 do 25. januára 2001 (pol roka). Okresný súd teda minimálne počas dvoch rokov a šiestich mesiacov vo veci nevykonal úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ vo veci o určenie neplatnosti výpovede a náhradu mzdy počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K priesťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Obranu okresného súdu, podľa ktorého „*tieto priesťahy sú zapríčinené zmenou sudcov vo veci, ale aj vysokým nápadom civilných vecí na súd*“, nemožno akceptovať. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných

priťahov a právo na prerokovanie vecí v primeranej lehote, posudzoval postup súdu, a nie to, či tieto práva boli porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priťahy, a to len v tom prípade, ak sa za tým účelom prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu nevyplýva prijatie účinných opatrení.

Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. Vzhľadom na to, že 23. októbra 2002 okresný súd rozhodol v napadnutom konaní vo veci samej, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'účinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadost'účinenie vo výške 200 000 Sk, ktoré odôvodnil aj tým, že „v dôsledku konania okresného súdu som sa na

neúmerne dlhý čas ocitol v stave právnej neistoty, čo malo negatívne následky na môj osobný aj pracovný život “.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťúčením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťúčinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, ako aj na povahu veci považuje za primerané vo výške 40 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťúčinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania vo výške 14 010 Sk z dôvodu trov jeho právneho zastúpenia.

Náhrada sa priznala za tri uplatnené úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti z 19. mája 2004 a zaujatie písomného stanoviska 8. septembra 2004 k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu). Za tri úkony vykonané v roku 2004 patrí odmena v sume trikrát po 4 534 Sk a režijný paušál trikrát po 136 Sk (§ 13 ods. 8, § 19 ods. 3, § 24 ods. 3 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú zaokrúhlene celkom sumu 14 010 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2004